Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0139

Tirgus stabilitātes rezerve ēku, autotransporta un papildu sektoros

Eiropas Parlamenta 2026. gada 29. aprīlī pieņemtie grozījumi priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko groza Lēmumu (ES) 2015/1814 attiecībā uz tirgus stabilitātes rezerves izmantošanu ēku, autotransporta un papildu sektoros (COM(2025)0738 – C10-0320/2025 – 2025/0380(COD)))[1]

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

[1] Jautājums tika nodots atpakaļ atbildīgajai komitejai starpiestāžu sarunām saskaņā ar 60. panta 4. punkta ceturto daļu (A10-0098/2026).

Grozījums Nr. 1
Lēmuma priekšlikums
1.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	(1a) Eiropadomes 2019. gada 12. decembra secinājumos ir apstiprināts mērķis līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu Savienību saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem.

Grozījums Nr. 2
Lēmuma priekšlikums
3. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(3) Analīze, kas veikta par rezerves paredzamo darbību, ņemot vērā jaunāko informāciju, liecina, ka mērķorientēti grozījumi dažos parametros palīdzētu uzlabot tirgus prognozējamību un stabilizētu cenu svārstību jaunās sistēmas darbības pirmajos gados.	(3) Analīze, kas veikta par rezerves paredzamo darbību, ņemot vērā jaunāko informāciju, liecina, ka mērķorientēti grozījumi dažos parametros palīdzētu uzlabot tirgus prognozējamību un stabilizētu cenu svārstību jaunās sistēmas darbības pirmajos gados. ***Lai šādi grozījumi nekavētu Savienības dekarbonizācijas centienus, ir vajadzīga dalībvalstu papildu rīcība. Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas sniegto informāciju zaļās investīcijas Savienībā joprojām ir zem līmeņa, kas nepieciešams, lai sasniegtu 2030. gadam noteikto dekarbonizācijas mērķrādītāju. Tāpēc dalībvalstīm ir jāsaglabā modrība attiecībā uz zaļā finansējuma deficīta risku.***

Grozījums Nr. 3
Lēmuma priekšlikums
3.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	(3a) Papildus emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas īstenošanai ēku, autotransporta un papildu sektoros ir vajadzīgi dekarbonizācijas pasākumi, kas ir visefektīvākais rīks, ar kuru var palīdzēt mazināt mājsaimniecību atkarību no fosilā kurināmā un degvielas un tādējādi arī mazināt ETS2 ietekmi uz patērētājiem, ņemot vērā to, ka kurināmā un degvielas pieprasījums saistībā ar ēkām un transportu īsterminā ir visai neelastīgs. Dalībvalstīm ir pienākums ieņēmumus no kvotu izsolēm izmantot nolūkiem, kas noteikti Direktīvas 2003/87/EK 30.d panta 6. punktā, un par prioritāti noteikt darbības, kas var palīdzēt risināt ETS2 emisijas kvotu tirdzniecības sociālos aspektus. Tāpēc būtu lietderīgi, ja dalībvalstis ieņēmumus no to kvotu izsolēm, kas atbrīvotas no rezerves, izmantotu, lai papildinātu savus sociālos klimata plānus. Tikpat svarīgi ir, lai Komisija papildinātu savu analīzi par galīgajiem atjaunināta jiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem un katrai dalībvalstij noteiktu nozaru dekarbonizācijas pasākumus un labākus veidus, kā izmantot ETS ieņēmumus, lai palīdzētu samazināt pieprasījumu pēc ETS2 kvotām. Tāpat ir svarīgi stiprināt EIB iepriekšējas finansēšanas mehānismu un apsvērt papildu pasākumus, ar kuriem palielina Sociālā

	klimata fonda budžetu, lai nodrošinātu, ka finanšu atbalsts mājsaimniecībām tiek sniegts laikus un tādā līmenī, kas atspoguļo ETS2 cenu attīstību. Komisijai arī jāapsver Sociālā klimata fonda darbības laika pagarināšana.

Grozījums Nr. 4
Lēmuma priekšlikums
4. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(4) Lai palielinātu tirgus ilgtermiņa prognozējamību, kvotām, kas rezervē ieskaitītas par ēku, autotransporta un papildu sektoriem un kuras nebūs atbrīvotas, būtu jāpaliek spēkā ***pēc 2030***. gada 31. ***decembra***.	(4) Lai palielinātu tirgus ilgtermiņa prognozējamību, kvotām, kas rezervē ieskaitītas par ēku, autotransporta un papildu sektoriem un kuras nebūs atbrīvotas, būtu jāpaliek spēkā ***līdz 2033. gada 31. decembrim un daļēji līdz 2035***. gada 31. ***decembrim. Četru gadu laikā pēc ETS2 darbības sākuma Komisijai būtu jāveic ietekmes novērtējums, tostarp distributīvās ietekmes novērtējums, un jāizvērtē rezervē atlikušo kvotu vidiskā, sociālā un ekonomiskā ietekme.***

Grozījums Nr. 5
Lēmuma priekšlikums
6. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(6) Lai vēl vairāk uzlabotu spēju reaģēt uz nepamatotām cenu svārstībām un palielinātu tirgus prognozējamību, būtu rūpīgi jāstiprina mehānisms cenu stabilitātes uzlabošanai pirmajos trijos emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbības gados ēku,	(6) Lai vēl vairāk uzlabotu spēju reaģēt uz nepamatotām cenu svārstībām un palielinātu tirgus prognozējamību, būtu rūpīgi jāstiprina mehānisms cenu stabilitātes uzlabošanai pirmajos trijos emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbības gados ēku,

autotransporta un papildu sektoros. Tas varētu ietvert lielāka kvotu apjoma atbrīvošanu tirgū. Ja pasākumu piemēro divreiz vienā un tajā pašā 12 mēnešu periodā, papildu kvotu atbrīvošanai jānotiek divreiz.	autotransporta un papildu sektoros. Tas varētu ietvert lielāka kvotu apjoma atbrīvošanu tirgū ***bez kavēšanās***. Ja pasākumu piemēro divreiz vienā un tajā pašā 12 mēnešu periodā, papildu kvotu atbrīvošanai jānotiek divreiz.

Grozījums Nr. 6
Lēmuma priekšlikums
6.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	(6a) Pārāk augstiem kvotu cenu līmeņiem emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā ēku, autotransporta un papildu sektoros joprojām varētu būt nesamērīga ietekme uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, un vienlaikus pārāk lielas cenu svārstības varētu notikt biežāk nekā divas reizes gadā. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK pārskatīšanas kontekstā ir būtiski, ka tiek apsvērti papildu sociālās aizsardzības pasākumi, un Komisijai varētu būt lietderīgi apsvērt stingrākus cenu ierobežošanas pasākumus, lai nodrošinātu cenu stabilitāti ilgtermiņā. Šajā sakarā Komisija varētu apsvērt dažādus risinājumus, piemēram, pārmērīgu cenu pieauguma mehānisma stiprināšanu un darbības pagarināšanu pēc 2029. gada 31. decembra, nosakot, ka cena ir 45 EUR 2026. gada cenās, un attiecīgi pielāgot tirgus stabilitātes rezervi, tostarp kvotu atbrīvošanas

	biežumu un apmēru un rezerves apmēru, vajadzības gadījumā novērtēt to, vai būtu lietderīgi atļaut dalībvalstīm uz laiku nepiemērot šo sistēmu dzīvojamām ēkām ar noteikumu, ka dalībvalstis pierāda, ka tās, ieviešot citus pasākumus, var sasniegt kopīgo centienu mērķrādītājus un ka tās savos tiesību aktos ir transponējušas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1275, tādējādi nodrošinot iespēju ieņēmumus no emisijas kvotu tirdzniecības izmantot tiešajam atbalstam, piemēram, klimata jomas dividendes, bez pienākuma pierādīt pozitīvu vidisko ietekmi vai ieviest citus pasākumus, ar kuriem līdz minimumam tiek samazinātas izmaksas, kas tiek pārnestas uz mazaizsargātām mājsaimniecībām. Komisijai minētie risinājumi būtu pienācīgi jāizvērtē līdz 2027. gada 1. martam, ņemot vērā to sociālo un vidisko ietekmi un vienlaikus nodrošinot, ka tie nekaitē Savienības klimata mērķu sasniegšanai, kā izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119.

Grozījums Nr. 7
Lēmuma priekšlikums
6.b apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	(6b) Pēc tirgus stabilitātes rezerves pārskatīšanas, kas paredzēta šajā grozošajā

	lēmumā, Komisijai būtu lietderīgi veikt ietekmes novērtējumu par emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ēku, autotransporta un papildu sektoros, lai novērtētu tās sociālo ietekmi un ietekmi uz klimata mērķu sasniegšanu, kā arī veikt distributīvo novērtējumu par to mazaizsargāto mājsaimniecību skaitu, kurām līdz minētajam datumam bija pieejams atbalsts no Sociālā klimata fonda un iepriekšējas finansēšanas mehānisma, tostarp, ja iespējams, sagatavot informāciju par sadalījumu pēc ģeogrāfiskā apgabala veida, ienākumiem un dzimuma, un tajā būtu jāņem vērā arī papildu pasākumi, lai ETS2 ietvaros nodrošinātu gan vidisko integritāti, gan sociālo taisnīgumu.

Grozījums Nr. 8
Lēmuma priekšlikums
1. pants – 1. daļa – 1. punkts
Lēmums (ES) 2015/1814
1.a pants – 3. daļa

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(1) ***svītro*** 3. punkta otro teikumu;	(1) panta 3. punkta otro teikumu ***aizstāj ar šādu:***
	“No 2034. gada 1. janvāra 50 % no minētajā daļā minētajām kvotām, kas nav atbrīvotas no rezerves, vairs nav derīgas. No 2036. gada 1. janvāra atlikušās minētajā daļā minētās kvotas, kas nav atbrīvotas no rezerves, vairs nav derīgas.”

Grozījums Nr. 9
Lēmuma priekšlikums
1. pants – 1. daļa – 4.a punkts (jauns)
Lēmums (ES) 2015/1814
1.a pants – 7. daļa

Spēkā esošais teksts	*Grozījums*
	(4a) panta 7. punkta otro teikumu aizstāj ar šādu:
No rezerves atbrīvojamos kvotu apjomus vienmērīgi sadala triju mēnešu periodā, kas sākas ne vēlāk ka ***divus mēnešus*** pēc dienas, kad nosacījumi atbilstoši publikācijai minētajā sakarā Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī ir izpildīti saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.h panta 8. punktu.	"No rezerves atbrīvojamos kvotu apjomus vienmērīgi sadala triju mēnešu periodā, kas sākas ne vēlāk ka ***30 dienas*** pēc dienas, kad nosacījumi atbilstoši publikācijai minētajā sakarā *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ir izpildīti saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.h panta 8. punktu."

(32015D1814)

Grozījums Nr. 10
Lēmuma priekšlikums
1.a pants (jauns)
Lēmums (ES) 2015/1814
3. pants – 1.a. daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	1.a pants
	Lēmuma(ES) 2015/1814 3. pantam pievieno šādu daļu:
	"Četru gadu laikā no brīža, kad sāk darboties emisijas kvotu tirdzniecība ēku, autotransporta un papildu sektoros, kas noteikti Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļā, Komisija veic ietekmes novērtējumu, tostarp distributīvās ietekmes novērtējumu, un izvērtē saskaņā ar šā lēmuma

1.a pantu rezervē atlikušo kvotu vidisko, sociālo un ekonomisko ietekmi, kā arī nosaka, vai ir lietderīgi minētās kvotas daļēji vai pilnībā atzīt par nederīgām. Minētajam izvērtējumam attiecīgā gadījumā pievieno tiesību akta priekšlikumu."